

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7CoP/3/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8319207856
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8319207856.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Viery Kandrikovej a JUDr. Anny Kovaľovej v právnej veci navrhovateľky I. P., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v O. č. XXX, do dosiahnutia plnoletosti zastúpenej kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné, právne zastúpenej Mgr. Petrom Troščákom, advokátom so sídlom v Prešove, na ul. Hlavnej č. 50, proti odporcovi Ing. A. P., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcemu vo S., na ul. X. A.. XXX/XX, právne zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. Marta Maruniaková, s.r.o., so sídlom vo Svidníku, na ul. Sov. hrdinov č. 200/33, IČO: 53 156 871, za účasti matky Mgr. J. S., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v O. č. XXX, právne zastúpenej Mgr. Petrom Troščákom, advokátom, so sídlom v Prešove, na ul. Hlavnej č. 50, o zvýšenie výživného, o odvolaní navrhovateľky a matky proti rozsudku Okresného súdu Humenné zo dňa 11.05.2021 č.k. 8P 306/2019-135 takto

rozhodol:

Mení rozsudok v jeho zamietavej časti tak, že odporca je povinný prispievať na výživu navrhovateľky sumou 230 eur mesačne za obdobie od 25.10.2019 do 20.08.2020.

Dlžné výživné vo výške 296 eur za obdobie od 25.10.2019 do 20.08.2020 je odporca povinný zaplatiť navrhovateľke v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Zrušuje rozsudok vo výrokoch o zastavení konania a o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom návrh na zvýšenie výživného za obdobie od 25.10.2019 do 20.08.2020 zamietol. Konanie o zvýšenie výživného od 21.08.2020 zastavil. Ďalej vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že od posledného rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý rozhodol dňa 26.09.2019 vo veci 8P 1/2018 do podania ďalšieho návrhu na súd dňa 25.10.2019 uplynula doba ani nie jedného kalendárneho mesiaca, a preto bolo potrebné skúmať zmenu pomerov účastníkov v porovnaní v pomermi v čase vyhláseného predchádzajúceho rozsudku. Obaja rodičia navrhovateľky pracujú v rovnakých zamestnaniach ako v predchádzajúcom posudzovanom konaní a teda k zmene na strane rodičov nedošlo. Argumentácia advokáta matky, že došlo k zmene na strane otca v tom, že mu zanikla vyživovacia povinnosť k plnoletej A., čím mu odpadol nevyhnutný výdavok, neobstojí, lebo z pripojených spisov bolo zistené, že po rozvode manželstva rodičov si rodičia deti pochádzajúce z manželstva rozdelili tak, že matka po rozvode zabezpečovala starostlivosť o navrhovateľku a otec zabezpečoval starostlivosť o staršiu dcéru A.. Ak otcovi mala zaniknúť vyživovacia povinnosť k staršej dcére v júni roku 2019, aj matka prestala od júna roku 2019 prispievať dospeljej dcére na jej výživu súdom určenú sumu 180 eur mesačne. Matka na pojednávaniach potvrdila, že na Okresnom súde vo

Svidníku prebieha konanie o zrušenie vyživovacej povinnosti k A. pod sp. zn. 3Pc 9/2019, o ktorom zatiaľ rozhodnuté nebolo, ale zo zápisnice z pojednávania zo dňa 27.09.2019 (č.l. 90 spisu) vyplynulo, že dospelá dcéra A. na tomto pojednávaní súhlasila s tým, aby došlo k zrušeniu matkinej vyživovacej povinnosti k 06.06.2019.

3. Povinnosť vyživovať svoje biologické deti, alebo osvojené deti, majú rodičia od momentu narodenia dieťaťa až do momentu, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Táto povinnosť je plnená spravidla naturálnou formou, keď rodičia žijú s dieťaťom a zabezpečujú mu bývanie, stravu a ostatné potreby. Určovanie výživného súdom nastáva najmä v prípade rozchodu alebo rozvodu rodičov alebo ak rodič z iného dôvodu neplní vyživovaciu povinnosť dobrovoľne. Moment zániku vyživovacej povinnosti nie je a nemôže byť ani pevne daný. Pri posudzovaní, či vyživovacia povinnosť stále trvá, sú hodnotené schopnosti dieťaťa živiť sa a nie jeho reálne príjmy.

4. V danom prípade posudzujúc okolnosti majúce vplyv na zmenu výživného súd posudzoval aj skutočnosť, že otec aj po skončení štúdia v mesiaci jún 2019 staršej dcére A. naďalej ekonomicky pomáha, čo preukázal úhradami za nájom a splácaním pôžičky z fondu na podporu vzdelávania. Naopak matka sa v konaní o zrušenie výživného domáha nielen zrušenia vyživovacej povinnosti, ale aj vrátenia spotrebovaného výživného voči dcére A..

5. Pokiaľ ide o navrhovateľku, na jej strane k zmene pomerov nedošlo, lebo študuje na rovnakej škole a má rovnaké výdavky ako v konaní, v ktorom došlo k zvýšeniu výživného na sumu 200 eur mesačne. Súd prvej inštancie preto návrh na zvýšenie výživného od 25.10.2019 do dosiahnutia plnoletosti navrhovateľky zamietol.

6. V priebehu konania navrhovateľka nadobudla plnoletosť a keďže konanie o výživnom pre plnoleté osoby je konaním návrhovým, na pojednávaní, ktorého sa navrhovateľka zúčastnila veľmi emotívne, čo je zrejmé zo záznamu súdneho pojednávania, oznámila, že nechce, aby boli vedené spory medzi rodičmi, lebo ona tým veľmi trpí. Tento prejav bol posúdený podľa obsahu tak, že si neželá pokračovať v tomto konaní v súlade s ustanovením § 29 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého môže počas konania navrhovateľ zobrať návrh na začatie konania späť, a to celkom alebo sčasti. Súd prvej inštancie preto konanie o zvýšenie výživného od 21.08.2020 zastavil.

7. Výrok o trovách bol odôvodnený ust. § 52 Civilného mimosporového poriadku.

8. Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľka a jej matka. Navrhli napadnutý rozsudok zmeniť tak, aby výživné na navrhovateľku bolo zvýšené zo sumy 200 eur mesačne na sumu 275 eur mesačne od 25.10.2019. Ako dôvod uviedli, že napadnutý rozsudok nemá relevantnú oporu vo vykonanom dokazovaní a nie je ani dostatočne odôvodnený. Rozhodnutie bolo odôvodnené na tom, že návrh na zvýšenie výživného bol podaný iba zhruba 1 mesiac po poslednom právoplatnom rozhodnutí a bez vykonania relevantného dokazovania, teda bez zisťovania aktuálneho príjmu otca ako povinnej osoby a ďalšieho dokazovania, súd uzavrel, že nedošlo k žiadnej zmene. Na Okresnom súde Svidník je pod sp. zn. 3Pc 9/2019 vedené konanie o návrhu matky na zrušenie vyživovacej povinnosti plnoletej dcéry A., pričom v tejto veci bolo dňa 27.09.2019 vykonané pojednávanie, na ktorom plnoletá dcéra A. oznámila, že v júni roku 2019 ukončila vysokoškolské štúdium a od začiatku septembra roku 2019 je zamestnaná ako učiteľka na jednej zo základných škôl v Prešove, čím potvrdila zánik vyživovacej povinnosti oboch rodičov.

9. Napadnutý rozsudok vybočuje z konštantnej rozhodovacej praxe Krajského súdu v Prešove, pričom matka a navrhovateľka osobitne upozornili súd prvej inštancie na rozhodovaciu prax Krajského súdu v Prešove, ktorá napravila nesprávnu prax okresných súdov ako súdov prvej inštancie, ktoré bez relevantného dokazovania zamietali návrhy na zvýšenie výživného podaného v krátkom čase po poslednom právoplatnom rozhodnutí, už priamo v návrhu na zvýšenie výživného a následne aj na pojednávaní konanom dňa 11.05.2021.

10. Je nepochybné, že nárok na výživné zo strany otca je osobným nárokom navrhovateľky a teda nejde o osobný nárok matky. Prvoinštančný súd nesprávnym a krajne formalistickým výkladom vedome poškodzuje navrhovateľku pri jej nároku na zvýšenie výživného zo strany otca. Matke, ani navrhovateľke

nie je jasné, prečo sa pri rozhodovaní nedbalo na právo navrhovateľky na zabezpečenie primeranej výživy. Vo veci sa pritom nevykonalo žiadne dokazovanie na zistenie aktuálneho príjmu otca.

11. Súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil emotívny prejav navrhovateľky na pojednávaní konanom dňa 21.04.2021. Na tomto pojednávaní uviedla iba to, že nechce, aby boli vedené spory medzi rodičmi navzájom, čo nemá žiaden vplyv na návrh navrhovateľky na zvýšenie výživného odo dňa 21.08.2020 do budúcnosti. Vyjadrenie navrhovateľky sa týkalo sporov medzi rodičmi. Z prejavu navrhovateľky nevyplývalo, že by navrhovateľka chcela vziať späť návrh na zvýšenie výživného odo dňa 21.08.2020 do budúcnosti a teda, že by chcela ukončiť svoj spor s otcom.

12. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 65, § 66 a § 67 Civilného mimosporového poriadku preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie navrhovateľky a matky je čiastočne opodstatnené.

13. Možnosť zmeny súdneho rozhodnutia o výživnom je právne upravená v ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine. Podľa tohto ustanovenia dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

14. Vychádzajúc z tohto ustanovenia pri rozhodovaní o zmene výživného treba porovnať okolnosti dôležité pre určenie výživného tak v čase skoršieho rozhodnutia, ako aj v čase nového rozhodnutia. Predpokladom zmeny právoplatného rozhodnutia o výživnom nemôže byť akákoľvek zmena pomerov. Musí ísť o výraznú zmenu tých okolností, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom. Pôjde o také zvýšenie, či zníženie príjmu, ktoré ovplyvní celkovú situáciu povinného, a to nielen na krátky čas.

15. V prejednávanej veci k poslednej úprave výživného došlo rozsudkom Okresného súdu Humenné zo dňa 01.03.2019 č.k. 8P 1/2018-186 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 26.09.2019 č.k. 24CoP 48/2019 - 213. Týmito rozhodnutiami došlo k zvýšeniu vyživovacej povinnosti odporcu na navrhovateľku zo sumy 150 eur mesačne na sumu 200 eur mesačne od 01.01.2018. Čo sa týka odôvodnených potrieb navrhovateľky v období od 25.10.2019 do 20.08.2020 tieto, v porovnaní s predchádzajúcou úpravou, zostali nezmenené. Navrhovateľka v uvedenom období študovala na rovnakej škole, pričom jej výdavky sa v porovnaní s predchádzajúcim obdobím výrazným spôsobom nezmenili. Na strane druhej ale nie je možné stotožniť sa so záverom, podľa ktorého príjmové pomery odporcu sa výrazne nezmenili. Pri poslednej úprave výživného sa vychádzalo z príjmu otca zisteného lustráciou v Sociálnej poisťovni, kde bolo zistené, že v období od januára roku 2018 do októbra roku 2018 bol jeho vymeriavací základ 1.652,70 eur mesačne, čo zodpovedá čistej mzde na úrovni približne 1.250 eur mesačne. V období od septembra roku 2019 do augusta roku 2020 vymeriavací základ u odporcu predstavoval v priemere 2.110 eur mesačne (odpoveď na lustráciu v Sociálnej poisťovni z č.l. 68 a 69 spisu). V porovnaní s predchádzajúcim obdobím sa priemerný vymeriavací základ u odporcu zvýšil o viac ako 450 eur mesačne.

16. S prihliadnutím na uvedené, aj napriek krátkemu časovému odstupu od poslednej úpravy výživného, takýto nárast príjmu odporcu, aj pri podstatne nezmenených odôvodnených potrebách na strane navrhovateľky, vyžadoval v období od 25.10.2019 do 20.08.2020 zvýšenie výživného o 30 eur v porovnaní s predchádzajúcou úpravou. Odvolací súd preto postupom vyplývajúcim z ust. § 388 Civilného sporového poriadku v spojení s ust. § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku rozsudok v jeho zamietavej časti zmenil tak, že odporcovi uložil povinnosť prispievať na výživu navrhovateľky sumou 230 eur mesačne za obdobie od 25.10.2019 do 20.08.2020.

17. Zároveň bolo odporcovi uložené zaplatiť dlžné výživné za obdobie od 25.10.2019 do 20.08.2020 v celkovej výške 296 eur. Tento nedoplatok pozostáva zo sumy 270 eur predstavujúcej nedoplatok za mesiace november a december roku 2019 a za mesiace január, február, marec, apríl, máj, jún a júl roku 2020 vo výške po 30 eur za každý mesiac, zo sumy 7 eur za 7 dní mesiaca október roku 2019 a zo sumy 19 eur za 20 dní mesiaca august roku 2020. Vzhľadom na výšku tohto nedoplatku bolo odporcovi uložené sumu 296 eur uhradiť v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

18. Pokiaľ ide o zastavenie konania o zvýšení výživného za čas od 21.08.2020, rozhodnutie v tejto časti je nesprávne. Navrhovateľka pri svojom emotívnom prejave na pojednávaní konanom dňa 21.04.2021

(č.l. 124 a 125 spisu) len vyslovila svoju túžbu, aby rodičia medzi sebou navzájom nevedli vzájomné spory, nakoľko tým veľmi trpí. Z tohto vyjadrenia navrhovateľky však vôbec nevyplýva, aby nechcela pokračovať v konaní o zvýšenie výživného po nadobudnutí jej plnoletosti.

19. Keďže zastavením konania o zvýšenie výživného od 21.08.2020 súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil navrhovateľke, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom, odvolací súd v súlade s ust. § 389 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku rozsudok vo výrokoch o zastavení konania a o trovách konania zrušil a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 C.s.p.).

20. Po vrátení spisu bude úlohou súdu prvej inštancie opätovne rozhodnúť o návrhu na zvýšenie výživného za obdobie od 21.08.2020 do budúcnosti.

21. Prvoinštančný súd, ktorý je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 C.s.p.) v novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 C.s.p.).

22. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).